

הבא, שכתוב (ישעיה ס) ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

פְּרַשְׁת וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב

וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן. רַבִּי חֲזִיָּא פְּתַח וְאָמַר, (תהלים לד) רבות רעות צדיק ומכלם יצילנו ה' בא ראה כמה מקטרגים יש לו לאדם מן היום שהקדוש ברוך הוא נתן בו נשמה (ר"א לאדם) [להתקיים] בעולם הזה, שפיון שאדם יוצא לאויר העולם, מיד מזדמן להשתתף עמו יצר הרע, כמו שנאמר, שכתוב (בראשית ד) לפתח חטאת רבץ וגו', ואז משתתף עמו יצר הרע.

ובא וראה שפך הוא, שהרי הבהמות מיום שנולדים, שומרים את עצמם ובורחים מתוף האש ומכל המקומות הרעים, ואדם מיד בא לזרק את עצמו לתוף האש, משום שיצר הרע שרוי בתוכו, ומיד מסיט אותו לדרך רעה.

ובארנו, שכתוב (קהלת ד) טוב ילד מסכן וחסד מלך זקן וכסיל אשר לא ידע להזהר עוד. טוב ילד - זהו יצר הטוב, שהוא יצר טוב שהוא ילד מקימים מועטים עם האדם, שהרי משלשה עשר שנים ואילך [עמו], כמו שנתבאר. ממלך זקן וכסיל. מלך - זה הוא יצר הרע, שהוא נקרא מלך ושליט בעולם על בני אדם. זקן וכסיל - שהוא זקן ודאי, כמו שבארנו, שפאשר אדם נולד ויוצא לאויר העולם, הוא מזדמן עם האדם, ועל פן הוא מלך זקן וכסיל.

אשר לא ידע להזהר עוד, לא כתוב להזהיר אלא להזהר, משום שהוא פסיל, ועליו אמר שלמה, עליו השלום, (קהלת ב)

דין ובעלמא דאתי. דכתיב, (ישעיה ס) ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ. ברוך ה' לעולם אמן ואמן. (ע"ב פרשת וישלה)

פְּרַשְׁת וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב

וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן. רַבִּי חֲזִיָּא פְּתַח וְאָמַר, (תהלים לד) רבות רעות צדיק ומכלם יצילנו ה'. תא חזי, כמה מקטרגין אית ליה לבר נש מיומא דקדשא בריה הוא ירב ביה נשמתא (ר"א ל"ג לבר נש) [להתקיימא] בהאי עלמא. דכיון דנפיק בר נש לאורא דעלמא, מיד אזדמן לאשתתפא בהדיה יצר הרע כמה דאתמר. דכתיב, (בראשית ד) לפתח חטאת רבץ וגו'. וכדין אשתתף בהדיה יצר הרע.

ותא חזי, דהכי הוא, דהא בעירי מיומא דאתילידו, כלהו נטרי גרמיהו, וערקין מן גו נורא, ומן כל אתרין בישין. ובר נש, מיד אתי לארמא גרמיה גו נורא, בגין דיצר הרע שארי בגייה, ומיד אסטי ליה לארמא בישא.

ואוקימנא דכתיב, (קהלת ד) טוב ילד מסכן וחסד מלך זקן וכסיל אשר לא ידע להזהר עוד. טוב ילד, דא הוא יצר טוב דהוא ילד מיומין זעירין עמיה דבר נש, דהא מתליסר שנין ואילך (עמיה) כמה דאתמר.

ממלך זקן וכסיל. מלך, דא הוא יצר הרע דאיהו אקרי מלך ושליט בעלמא על בני נשא. זקן וכסיל, דאיהו זקן ודאי, כמה דאוקמוה, דכד אתיליד בר נש ונפיק לאורא דעלמא איהו (דף קעט ע"ב) אזדמן עמיה דבר נש. ועל דא איהו מלך זקן וכסיל.

אשר לא ידע להזהר עוד, להזהיר לא כתיב, אלא להזהר, בגין דאיהו כסיל.